

BCG Value Chain สินค้าข้าว จังหวัดลำปาง

BCG

เป้าหมาย

- GPP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- การทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ปัจจัยสนับสนุน : Big Data /เทคโนโลยี /วิจัยและพัฒนา /Smart Farmer /Young Smart Farmer/ Start Up/ แหล่งเงินทุน

หน่วยงาน : สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด/สนง.เกษตรจังหวัด/ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/สถานีพัฒนาที่ดิน/สนง.สหกรณ์จังหวัด/มทร.ล้านนา/ม.ราชภัฏ/สนง.พาณิชย์จังหวัด/สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด/ธ.ก.ส.

แบบฟอร์มสำรวจข้อมูล BCG Value Chain

สินค้า.....ข้าว.....

ชื่อจังหวัด.....ลำปาง.....

พื้นที่เป้าหมายเพาะปลูก/เพาะเลี้ยง๒,๐๐๐.....ไร่) เกษตรกร.....๖๕๐.....ราย

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	พื้นที่เป้าหมาย.....๒,๐๐๐.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....๖๕๐.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....๘๐๐.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....๒๐๐.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....๒,๐๐๐.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....๖๕๐.....ราย (.....%)
B	๑. กิจกรรม การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดี (๑) กิจกรรมย่อย คัดเลือกพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว กข๖ (๒) กิจกรรมย่อย จัดเวทีชุมชนร่วมกันเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อสำรวจความต้องการเมล็ดพันธุ์ (๓) กิจกรรมย่อย ฝึกอบรม หลักสูตร ขาวนามีออซีฟ (๔) กิจกรรมย่อย สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดี (๕) กิจกรรมย่อย จัดประชุมเชื่อมโยงการตลาดระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตข้าวเหนียว กข๖ ร่วมกับโรงสี ภาคเอกชน ภาครัฐ และเครือข่ายสหกรณ์และพัฒนา (๖) กิจกรรมย่อย ศึกษาดูงานการทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) (๗) กิจกรรมย่อย จ้างเหมาเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยปฏิบัติงานเพื่อเป็นผู้ช่วยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (๘) กิจกรรมย่อย ค่าใช้จ่ายในการติดตามของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (๙) กิจกรรมย่อย การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑. กิจกรรม การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดี (๑) กิจกรรมย่อย พัฒนาการแปรรูปข้าวเหนียวเป็นข้าวแต่น	๑. กิจกรรม การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดี (๑) กิจกรรมย่อย เชื่อมโยงการตลาดระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตข้าวเหนียว กข ๖ ร่วมกับโรงสี ภาคเอกชน ภาครัฐ และเครือข่ายสหกรณ์และพัฒนา ด้านการตลาด/ประชาสัมพันธ์

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน พัฒนา เทคโนโลยีการผลิตข้าว การจัดการพื้นที่ -วิเคราะห์สภาพพื้นที่ (Agri - map ,วิเคราะห์ดิน) สภาพภูมิอากาศ การลดต้นทุนการผลิต (ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต -การบริหารจัดการเทคโนโลยี / AI -ใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร AI ทดแทนแรงงาน -ปัจจัยการผลิตและบริการทางการเกษตร -ระบบน้ำและดินที่เหมาะสม	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การสร้างมูลค่าเพิ่ม -รวมกลุ่ม/แปลงใหญ่/สหกรณ์/วิสาหกิจชุมชน จัดการในเชิงธุรกิจเกษตร -เทคโนโลยีการผลิตข้าวแต่น -เทคโนโลยีการแปรรูปข้าว -ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวใหม่ๆ	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ -สินค้า GI ของจังหวัด -การแปรรูปขั้นสูง : ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง อุตสาหกรรมสุขภาพและการแพทย์ เช่น เครื่องสำอาง/อาหารเสริมจากข้าว (สารสกัดแอนโทไซยานิน)/นํ้านมข้าว/แปรรูปข้าวท่อน/ข้าวแบ่ง กิ่งสำเร็จรูป การตลาด -การทำตลาดค้าปลีก ค้าส่ง และออนไลน์ -การทำสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศ -ตลาดสินค้าที่รัฐสนับสนุน เช่น ตลาดเกษตรกร ตลาด ประชารัฐ เป็นต้น การประชาสัมพันธ์ - การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมอื่นๆ
	๓. ปัญหาอุปสรรค - เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ทำให้ ประสิทธิภาพของการผลิตลดลง - ขาดแคลนทายาทเกษตร	๓. ปัญหาอุปสรรค - การรวมตัวของเกษตรกรในรูปแบบสถาบัน เกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง	๓. ปัญหาอุปสรรค - นำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาปรับใช้ในการทำ การเกษตรน้อย - ขาดแหล่งทุน
	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด บุคลากร -องค์ความรู้ด้านการผลิต -เทคโนโลยี -ตลาด Online -ความรู้ด้าน SME -แหล่งทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต -การพัฒนาพันธุ์ข้าว	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด การสร้างมูลค่าเพิ่ม -รวมกลุ่ม/แปลงใหญ่/สหกรณ์/วิสาหกิจชุมชน จัดการในเชิงธุรกิจเกษตร -พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าวแต่น -พัฒนาเทคโนโลยีการแปรรูปข้าว -พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวใหม่ๆ	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ -พัฒนาสู่สินค้า GI ของจังหวัด -การพัฒนาการแปรรูปขั้นสูง : ใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมขั้นสูง อุตสาหกรรมสุขภาพและการแพทย์ เช่น เครื่องสำอาง/อาหารเสริมจากข้าว (สารสกัดแอนโทไซยานิน)/นํ้านมข้าว/แปรรูปข้าวท่อน/ข้าวแบ่ง กิ่งสำเร็จรูป

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
C	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)
	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย การพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวโดยการประเมินคุณภาพดิน (๒) กิจกรรมย่อย การพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวโดยการใช้ปุ๋ยหมักสูตร.พด.๑	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....
	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพ วัสดุที่เหลือใช้จากการผลิต -สามารถทำปุ๋ยหมัก/ไถกลบตอซัง -สามารถเป็นอาหารสัตว์ได้ -สามารถนำไปเพาะเห็ดได้	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ -วัสดุทางการเกษตรที่เหลือจากการผลิต นำเข้าโรงงานชีวมวล -ฟางข้าวอัดก้อนเป็นอาหารสัตว์	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การลดการสูญเสียอย่างครบวงจร -นำผลการวิจัยการลดการสูญเสียในภาคเกษตร และ การใช้ประโยชน์มาปรับใช้ เพื่อการพัฒนาด้าน อุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมพลังงาน
	๓. ปัญหาอุปสรรค - ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว และใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค
	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด การลดการสูญเสียอย่างครบวงจร -พัฒนาการวิจัยการลดการสูญเสียในภาคเกษตร และ การใช้ประโยชน์มาปรับใช้ เพื่อการพัฒนาด้าน อุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมพลังงาน

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
G	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)
	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....
	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม -ลดการใช้สารเคมี ลดกิจกรรมในกระบวนการผลิตที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Reduce) เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม -เกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ฯ) -การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงนิเวศ	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การใช้พลังงานสะอาดในการผลิต -การใช้ประโยชน์พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานชีวภาพ -ก๊าซชีวภาพและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร -การผลิตเตาเผาถ่านเพื่อเป็นพลังงานและบำรุงดิน	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การพัฒนาแหล่งผลิตสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร -แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Home Stay/ศึกษาดูงาน) -ประชาสัมพันธ์การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	๓. ปัญหาอุปสรรค - ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว และใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค
	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด การพัฒนาแหล่งผลิตสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร -พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Home Stay/ศึกษาดูงาน)

หมายเหตุ: องค์ความรู้ เช่น การพัฒนาพันธุ์ การจัดการปุ๋ย การจัดการน้ำ การลดความสูญเสีย การจัดการของเสียและขยะ การดูแลโรคระบาด การเก็บเกี่ยว การรวบรวม การฆ่าสัตว์ การขนส่ง logistics การรวมกลุ่มเกษตรกร บรรจุภัณฑ์ ฯลฯ

โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดี

๑. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ ๓

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๒ แผนแม่บทฯ ประเด็นการเกษตร

๑.๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๙
ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการรักษาและการใช้ประโยชน์

๒. หลักการและเหตุผล

จังหวัดลำปางมีพื้นที่การเพาะปลูกพืชทั้งหมด ๑,๐๗๘,๑๒๒ ไร่ ครึ่งเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๙๒,๓๕๖ ครึ่งเรือนพื้นที่การเพาะปลูกพืชแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ พื้นที่ปลูกข้าว ๔๖๗,๗๖๒ ไร่ (ร้อยละ ๔๓.๓๙) พืชไร่ ๓๙๑,๗๓๖ ไร่ (ร้อยละ ๓๖.๓๓) ไม้ผลไม้อื่น ๑๕๐,๙๒๔ ไร่ (ร้อยละ ๑๔.๐๐) พืชผัก ๑๙,๖๒๗ ไร่ (ร้อยละ ๑.๘๒) พื้นที่ปลูกพืชอื่นๆ ๔๘,๐๙๓ ไร่ (ร้อยละ ๔.๔๖) โดยมีพื้นที่ชลประทาน ๗๗๗,๒๓๖ ไร่ (ร้อยละ ๕๒.๑๖ ของพื้นที่เกษตรกรรม) (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง, ๒๕๖๔) ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๓/๖๔ รอบที่ ๑ จังหวัดลำปาง มีการปลูกข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ พื้นที่เพาะปลูกข้าวรวมทั้งสิ้น ๔๓๒,๖๐๐ ไร่ โดย แบ่งเป็น ข้าวเหนียว ๓๗๗,๗๐๐ ไร่ ข้าวเจ้า ๕๑,๗๐๐ ไร่ และ ข้าวสี/ข้าวอินทรีย์ ๓,๒๐๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๒๙,๗๑๐.๖๐ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๕๐๓ กิโลกรัม (สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง, ๒๕๖๓)

จังหวัดลำปางมีพื้นที่ส่วนใหญ่ผลิตข้าวเหนียวร้อยละ ๘๗.๓๑ พันธุ์ข้าวที่ผลิตส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้าวเหนียว กข๖ ซึ่งเป็นข้าวเหนียวที่มีคุณสมบัติหุงต้มดี มีกลิ่นหอม เป็นที่นิยมบริโภค อีกทั้งเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ข้าวแค้น ซึ่งปัจจุบันกลุ่มที่แปรรูปข้าวแค้นได้สั่งซื้อข้าว กข๖ จากจังหวัดเชียงรายเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากปริมาณการผลิตในพื้นที่จังหวัดลำปางมีไม่เพียงพอ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมการผลิตข้าว กข๖ คุณภาพดี เพื่อใช้ในการบริโภคและการแปรรูปสินค้า ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกับโรงสี ภาคเอกชน ภาครัฐ และเครือข่ายสหกรณ์ด้วยกัน พร้อมทั้งสำรวจดูความต้องการของตลาด เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนส่งเสริมการผลิต แต่สิ่งสำคัญในการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ ต้องใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดี มีคุณภาพ จะทำให้ชาวนาสามารถเพิ่มผลผลิตและเพิ่มคุณภาพผลผลิตข้าวได้อย่างดียิ่งขึ้น การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการทำนาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ด้วยเหตุนี้เกษตรกรต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่การทำเกษตรรูปแบบใหม่ คือ พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรภายใต้การทำเกษตรอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต พัฒนาภาคการเกษตรให้ยั่งยืนในอนาคต โดยเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farming) สู่การเกษตรสมัยใหม่ เน้นการใช้หลักการตลาดนำการผลิต ชาวนา มีความรู้ความสามารถทันเหตุการณ์พึ่งพาตนเองได้

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อส่งเสริมให้ชาวนามีความรู้และสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเหนียวคุณภาพดีไว้ใช้เองอย่างยั่งยืน
- ๓.๒ เพื่อให้ชาวนาสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตเพิ่มขึ้นรวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ร่วมกับการทำนาแบบประณีตต้นทุนต่ำ
- ๓.๓ เพื่อเชื่อมโยงการตลาด การแปรรูปข้าวเหนียว กข ๖ และเพิ่มมูลค่าสินค้าให้เกษตรกรมีรายได้

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ เป้าหมาย ๑๓ อำเภอ/กลุ่มๆ ละ ๕๐ ราย รวมเกษตรกรเป้าหมาย ๖๕๐ ราย
- ๔.๒ เกษตรกรที่ร่วมโครงการฯ มีต้นทุนการผลิตข้าวลดลงร้อยละ ๑๐

๕. ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

- ๕.๑ เกษตรกรที่ร่วมโครงการฯสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองร้อยละ ๘๐
- ๕.๒ เกษตรกรที่ร่วมโครงการฯมีผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
- ๕.๓ เกษตรกรที่ร่วมโครงการฯมีต้นทุนการผลิตข้าวลดลงร้อยละ ๑๐

๖. พื้นที่เป้าหมาย

๑. พื้นที่เป้าหมาย ๑๓ อำเภอของจังหวัดลำปาง
๒. สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ๑๒ แปลง

๗. กลุ่มเป้าหมาย

ชาวนาปราดเปรี๊ยะ (Smart Farmer) ด้านข้าว และสมาชิกของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านข้าว และชาวนาทัวไปที่สนใจเข้าร่วม และสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ๑๒ แปลง

๘. งบประมาณ ๗๐.๔๗๕ (ล้านบาท)

โครงการ/ กิจกรรม	ปี						รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙		
ต้นทุนทาง								
- โครงการพัฒนา และส่งเสริมการ ผลิตข้าวปลอดภัย คุณภาพดี		๒๒.๔๔๗ ๑.๙๐๗	๒๙.๒๒๗ ๑.๙๐๗	๘.๗๓๗ ๑.๙๐๗	๑.๙๐๗ ๑.๙๐๗	๑.๙๐๗ ๑.๙๐๗	๖๔.๒๒๕ ๙.๕๓๕	สำนักงาน เกษตรและ สหกรณ์ จังหวัดลำปาง
- การจัดทำบัญชี รับ-จ่าย ใน ครัวเรือน และ บัญชีต้นทุน		๐.๐๕					๐.๐๕	สำนักงาน ตรวจบัญชี สหกรณ์ ลำปาง

โครงการ/ กิจกรรม	ปี						รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙		
ประกอบอาชีพ								
- การพัฒนาที่ดิน เพื่อเพิ่มศักยภาพ การผลิตข้าวโดย การประเมิน คุณภาพดิน		๐.๐๙	๐.๑๒	๐.๐๓	-	-	๐.๒๔	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง
- การพัฒนาที่ดิน เพื่อเพิ่มศักยภาพ การผลิตข้าวโดย การใช้ปุ๋ยหมัก สูตร พด.๑		๒๐.๔	๒๗.๒	๖.๘	-	-	๕๔.๔	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง
กลางทาง พัฒนาการ แปรรูปข้าว เหนียวเป็น ข้าวแต๋น		๐.๒๕ ๐.๒๕	๐.๒๕ ๐.๒๕	๐.๒๕ ๐.๒๕	๐.๒๕ ๐.๒๕	๐.๒๕ ๐.๒๕	๑.๒๕ ๑.๒๕	สำนักงาน เกษตรและ สหกรณ์ จังหวัดลำปาง
ปลายทาง เชื่อมโยงการตลาด ระหว่างเกษตรกร ผู้ผลิตข้าวเหนียว กข ๖ ร่วมกับโรงสี ภาคเอกชน ภาครัฐ และ เครือข่ายสหกรณ์ และพัฒนาด้าน การตลาด/ ประชาสัมพันธ์		๑ ๑	๑ ๑	๑ ๑	๑ ๑	๑ ๑	๕ ๕	สำนักงาน เกษตรและ สหกรณ์ จังหวัดลำปาง

๙. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑	พัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดี กิจกรรม : คัดเลือกพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว กข๖ กิจกรรม : จัดเวทีชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อสำรวจ ความต้องการเมล็ดพันธุ์ กิจกรรม : ฝึกอบรม หลักสูตร ชาวนามืออาชีพ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง - ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง - สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง - สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
	กิจกรรม : สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดี กิจกรรม : จัดประชุมเชื่อมโยงการตลาดระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตข้าวเหนียว กข๖ ร่วมกับโรงสี ภาคเอกชน ภาครัฐ และเครือข่ายสหกรณ์ กิจกรรม : ศึกษาดูงานการทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) กิจกรรม : จ้างמהาเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยปฏิบัติงานเพื่อเป็นผู้ช่วยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กิจกรรม : ค่าใช้จ่ายในการติดตามของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง - มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
	การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง
	- การพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าว โดยการประเมินคุณภาพดิน - การพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าว โดยการใช้ปุ๋ยหมักสูตร พด.๑	สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง
๒	พัฒนาการแปรรูปข้าวเหนียวเป็นข้าวแต่น	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
๓	เชื่อมโยงการตลาดระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตข้าวเหนียว กข ๖ ร่วมกับโรงสี ภาคเอกชน ภาครัฐ และเครือข่ายสหกรณ์และพัฒนาด้านการตลาด/ประชาสัมพันธ์	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑๐.๑ หน่วยงานหลัก

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๑๐.๒ หน่วยงานสนับสนุน

ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

๑๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ กลุ่มชาวนาสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดีได้มาตรฐานไว้ใช้เอง และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวเหนียว กข๖ เพื่อการแปรรูปและสร้างมูลค่าสินค้า

๑๑.๒ สร้างต้นแบบชาวนามืออาชีพจำนวน ๖๕๐ ราย ที่สามารถผลิตข้าวเปลือกคุณภาพดีและลดต้นทุนการผลิตได้

๑๑.๓ สร้างกลุ่มชาวนาที่รวมกันผลิตข้าวมีการบริหารจัดการร่วมกันและมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนรวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่นๆได้

BCG Value Chain สินค้าไม้ จังหวัดลำปาง

ต้นทาง

**เทคโนโลยีการ
ผลิต/การจัดการ
พื้นที่** – วิเคราะห์
สภาพพื้นที่ /
สภาพภูมิอากาศ
– การลดต้นทุน
การผลิต

บุคลากร
– รวมกลุ่ม/แปลงใหญ่
สหกรณ์/วิสาหกิจ
ชุมชน
– พัฒนาด้านแบบ
– องค์ความรู้

**การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิต**
– การวิจัยพันธุ์/คัดพันธุ์ดี
/ทดสอบ/คัดเลือกพันธุ์
– เทคโนโลยี/
เครื่องจักรกลสมัยใหม่

กลางทาง

การสร้างมูลค่าเพิ่ม
– พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆเพื่อสร้าง
ความหลากหลายและทางเลือกของ
ผู้บริโภค (อาหาร/สิ่งทอ/วัสดุแทนไม้
/เฟอร์นิเจอร์/ถ่านไม้/ศิลปหัตถกรรม
– วิจัยด้านการผลิต/อาหาร/ยา
– การสร้างอัตลักษณ์/บรรจุภัณฑ์

ปลายทาง

สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ : – การแปรรูปขั้นสูง/
เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง อุตสาหกรรม
อาหาร/ยา/พลังงาน/สุขภาพ/
เฟอร์นิเจอร์/ไม้โครงสร้าง

การตลาด : ออนไลน์ ตลาดที่รัฐสนับสนุน
– การทำสัญญาการค้าระหว่างประเทศ/นิทรรศการ
การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมอื่นๆ

**ZERO
WASTE**

การใช้ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพ จากวัสดุที่เหลือใช้จากการผลิต
– ใบสามารถทำปุ๋ยหมักได้
– ดินขุยไฟ สามารถปรับปรุงบำรุงดินได้
– ใบไฟสามารถเป็นอาหารสัตว์ได้

การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้
– การวิจัย และสร้างรายได้เพิ่ม
– วัสดุทางการเกษตรที่เหลือจาก
การผลิต นำเข้าโรงงานชีวมวล

การลดการสูญเสียอย่างครบวงจร
– นำผลการวิจัยลดการสูญเสีย/การใช้ประโยชน์มา
ปรับใช้ เพื่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมพลังงาน
อุตสาหกรรมกระดาษ สิ่งทอ และอื่นๆ

กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
– ปลูกเป็นไม้เบิกนำ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
– การใช้ไม้ไฟ ทดแทนไม้จริง – ลดการใช้สารเคมี
– การอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
– ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การใช้พลังงานสะอาดในการผลิต
– ใช้ไฟในการประกอบอาชีพอื่นๆ
(ประมง/ไม้ค้ายัน/แนวกันชายฝั่ง
– ผลิตพลังงานจากไฟ เช่น แก๊วน้ำ
ถั่ว จาน ชาม และเครื่องจักสาน
– ผลิตน้ำดื่มจากต้นไผ่

การพัฒนาแหล่งผลิตสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
– เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับสถานที่
ท่องเที่ยวอื่นๆ
– ประชาสัมพันธ์การผลิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

BCG

เป้าหมาย

- GPP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- การทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ปัจจัยสนับสนุน : Big Data /เทคโนโลยี /วิจัยและพัฒนา /Smart Farmer /Young Smart Farmer/ Start Up/ แหล่งเงินทุน/พัฒนาศักยภาพด้านการตลาด

หน่วยงาน : สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด/สนง.เกษตรจังหวัด/สนง.สภาเกษตรกร/สถานีพัฒนาที่ดิน/สนง.สหกรณ์จังหวัด/มท.ลำปาง/ม.ราชภัฏ/สนง.พาณิชย์จังหวัด/สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด/ธ.ก.ส.

แบบฟอร์มสำรวจข้อมูล BCG Value Chain

สินค้า....ไฟ.....

ชื่อจังหวัด.....ลำปาง.....

พื้นที่เป้าหมายเพาะปลูก/เพาะเลี้ยง๓๕๐.....(ไร่) เกษตรกร.....๓๕๐.....ราย

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	พื้นที่เป้าหมาย.....๓๕๐..... ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....๓๕๐.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย..... ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย..... ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)
B	๑. กิจกรรม การถ่ายทอดความรู้ เรื่องการคัดเลือกสายพันธุ์, บำรุงรักษาไฟ) และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการปลูกไฟ และตอนกิ่งพันธุ์ไฟ (๑) กิจกรรมย่อยถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดการที่ดิน และการปลูกพืชในระบบวนเกษตร. (๒) กิจกรรมย่อยถ่ายทอดความรู้เรื่องประโยชน์ของไฟ (๓) กิจกรรมย่อยถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกไฟ (การคัดเลือกสายพันธุ์ไฟ, การบำรุงรักษาไฟ, การตอนกิ่งขยายพันธุ์ไฟ, การสาธิต/ฝึกปฏิบัติปลูกไฟ, ตอนกิ่งพันธุ์ไฟ (๔) กิจกรรมย่อยการฝึกปฏิบัติการปลูกไฟ และ ตอนกิ่งพันธุ์ไฟ (๕) กิจกรรมย่อยการสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกไฟ และการเก็บข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกไฟ (๖) กิจกรรมย่อยการศึกษาดูงานแปลงสาธิตเกษตรกรผู้ปลูกไฟ (๗) กิจกรรมย่อยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยการผลิต (๘) กิจกรรมย่อยการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ (๙) กิจกรรมย่อยการติดตามและประเมินผล	๑. กิจกรรม โครงการพัฒนาและใช้ประโยชน์เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากไฟ เพื่อต่อยอดสู่อุตสาหกรรมและการเพิ่มมูลค่า (๑) กิจกรรมย่อยการส่งเสริมและพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จากไฟ	๑. กิจกรรม โครงการพัฒนาและใช้ประโยชน์เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากไฟ เพื่อต่อยอดสู่อุตสาหกรรมและการเพิ่มมูลค่า (๑) กิจกรรมย่อยการแปรรูปไฟเป็นที่ย่อยอาศัย/เฟอร์นิเจอร์.. (๒) กิจกรรมย่อยการแปรรูปไฟเป็นยารักษาโรค (๓) กิจกรรมย่อยการแปรรูปไฟเพื่อใช้เป็นพลังงาน (๔) กิจกรรมย่อยการแปรรูปไฟเป็นอาหาร/เวชสำอางค์ (๕) กิจกรรมย่อยการแปรรูปไฟเป็นเครื่องนุ่งห่ม ๒. กิจกรรม โครงการส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดสู่ภาคอุตสาหกรรม (๑) กิจกรรมย่อยการเชื่อมโยงตลาดเกษตรกรและผู้ประกอบการในจังหวัด (๒) กิจกรรมย่อยการเชื่อมโยงตลาดเกษตรกรและผู้ประกอบการต่างจังหวัด (๓) กิจกรรมย่อยการเชื่อมโยงตลาดเกษตรกรและผู้ประกอบการต่างประเทศ

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตไม้ ทั้งในด้านการผลิตลำ และผลิตหน่อ และสอดคล้องกับวิถีชีวิต การจัดการพื้นที่ -วิเคราะห์สภาพพื้นที่ (Agri - map ,วิเคราะห์ดิน) สภาพภูมิอากาศ การลดต้นทุนการผลิต (ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์) การผลิต -นำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต การจัดการผลผลิต เช่น เครื่องจักรกลในการตัดแต่งกอไม้	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนารูปแบบใหม่ๆ ของผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความหลากหลายและทางเลือกให้กับผู้บริโภค -การทำหน่อไม้ต้ม หน่อไม้ดอง -อาหารจากหน่อไม้,ชาใบไม้ -การเลี้ยงหน่อไม้ดอง -สิ่งทอ และเยื่อกระดาษ -การทำเฟอร์นิเจอร์จากไม้ -ถ่านไม้คุณภาพสูง ,wood pellets -ศิลปหัตถกรรมจากไม้ รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ - การใช้ไม้เป็นวัสดุแทนไม้อื่นๆ เช่น bamboo board เป็นต้น อื่นๆ -ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์สินค้า -ส่งเสริมและพัฒนาการบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุผลผลิตและผลิตภัณฑ์ -มีมาตรฐานการผลิต ในระบบ GMP HACCP	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ -การแปรรูปขั้นสูง : ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง -อุตสาหกรรมอาหารยา -อุตสาหกรรมพลังงาน -อุตสาหกรรมสุขภาพ -อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ ไม้โครงสร้าง การตลาด -การทำตลาดออนไลน์ -การทำสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศ -การจัดนิทรรศการ มหกรรมเกี่ยวกับไม้ -ตลาดสินค้าที่รัฐสนับสนุน เช่น ตลาดเกษตรกร ตลาดประชารัฐ เป็นต้น -การดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับไม้ในมิติต่างๆ การประชาสัมพันธ์ -การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการใช้วัสดุจากไม้ รวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นๆ
	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค
	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด การผลิต -การวิจัยเพื่อการคัดพันธุ์ดี และ ทดสอบสายพันธุ์ -คัดเลือกสายพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ -การวิจัยพันธุ์ไม้ในประเทศที่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด การสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนารูปแบบใหม่ๆ ของผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความหลากหลายและทางเลือกให้กับผู้บริโภค -พัฒนาการทำหน่อไม้ต้ม หน่อไม้ดอง -พัฒนาอาหารจากหน่อไม้,ชาใบไม้	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด พัฒนาการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ -พัฒนาการแปรรูปขั้นสูง : ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง -อุตสาหกรรมอาหารยา -อุตสาหกรรมพลังงาน

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	บุคลากร -พัฒนาบุคลากรต้นแบบในพื้นที่ ทั้งในการผลิต การแปรรูป และการตลาด (YSF SF ออกม) -การรวมกลุ่มเพื่อการผลิต แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และสามารถมีอำนาจต่อรองในรูปแบบกลุ่มเกษตรกร กระบวนการจัดการรูปแบบแปลงใหญ่ สหกรณ์ หรือ วิสาหกิจชุมชน -ถ่ายทอดและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการแปลง ไม้ เพื่อการผลิตหน่อ การขยายพันธุ์ และ การผลิตไม้ เพื่ออุตสาหกรรม -ให้ความรู้ด้านบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ (ลดต้นทุน,คิดกำไร-ขาดทุน)	-พัฒนาการเลี้ยงหน่อหนอด่วน -พัฒนาสิ่งทอ และเยื่อกระดาษ -พัฒนาการทำเฟอร์นิเจอร์จากไม้ -พัฒนาถ่านไม้คุณภาพสูง ,wood pellets -พัฒนาศิลปหัตถกรรมจากไม้ รวมถึงเครื่องมือ เครื่องใช้ -พัฒนาการใช้ไม้เป็นวัสดุแทนไม้อื่นๆ เช่น bamboo board เป็นต้น วิจัยและพัฒนางานทางด้านไม้ -วิจัยเทคโนโลยีในการผลิต เช่น เครื่องจักรในการ จัดการสวนไม้ -วิจัยทางด้านอาหาร ยา และเวชภัณฑ์	-อุตสาหกรรมสุขภาพ -อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ ไม้โครงสร้าง พัฒนาการตลาด -พัฒนาการทำตลาดออนไลน์ -พัฒนาการทำสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศ -พัฒนาการจัดนิทรรศการ มหกรรมเกี่ยวกับไม้ -พัฒนาตลาดสินค้าที่รัฐสนับสนุน เช่น ตลาดเกษตรกร ตลาดประชารัฐ เป็นต้น -พัฒนาการแสดงผลงานวิจัยเกี่ยวกับไม้ในมิติต่างๆ

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
C	พื้นที่เป้าหมาย...๓๕๐...ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย...๓๕๐.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)
	๑. กิจกรรม การพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ของไม้ในจังหวัดลำปาง ด้วยหลักเศรษฐกิจแบ่งปันตลอดห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ไม้ (๑) กิจกรรมย่อยการประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการวิเคราะห์ดิน (๒) กิจกรรมย่อยการพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต โดยการเพิ่มระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินด้วยปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....
	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพวัสดุที่เหลือใช้จากการผลิต -ใบสามารถนำมาปุ๋ยหมักได้ -ดินขุยไผ่สามารถนำมาปรับปรุงดินได้ -ใบไผ่สามารถเป็นอาหารสัตว์ได้	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การใช้ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพ การวิจัยเพื่อการนำวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตไปใช้ประโยชน์ และสร้างรายได้เพิ่ม -วัสดุทางการเกษตรที่เหลือจากการผลิต นำเข้าโรงงานชีวมวล	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การลดการสูญเสียอย่างครบวงจร -นำผลการวิจัยการลดการสูญเสียในภาคเกษตร และ การใช้ประโยชน์มาปรับใช้ เพื่อการพัฒนาด้าน อุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมพลังงาน อุตสาหกรรม กระดาษ และสิ่งทอ ฯลฯ
	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค
	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
G	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)	พื้นที่เป้าหมาย.....ไร่ (.....%) เกษตรกรเป้าหมาย.....ราย (.....%)
	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....	๑. กิจกรรม (๑) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย..... (๒) กิจกรรมย่อย..... เป้าหมาย.....
	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม -ปลูกเป็นไม้เบิกนำ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ -การใช้ไม้ไผ่ ทดแทนไม้จริง -ลดการใช้สารเคมี และใช้วิธีการจัดการแบบ ผสมผสาน -การอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น -ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การใช้พลังงานสะอาดในการผลิต -การใช้ไฟในการประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ประมง ไม้ ค้ายัน หรือแนวกันชายฝั่ง ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม -ผลิตภาชนะจากไผ่ เช่น แก้วน้ำ ถ้วย จาน ชาม และเครื่องจักสานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม -ผลิตน้ำดื่มจากต้นไผ่	๒. เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในปัจจุบัน การพัฒนาแหล่งผลิตสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร -เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับสถานที่ ท่องเที่ยวอื่นๆ -ประชาสัมพันธ์การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค	๓. ปัญหาอุปสรรค
	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดในการผลิต -พัฒนาการใช้ไฟในการประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ประมง ไม้ค้ายัน หรือแนวกันชายฝั่ง ซึ่งเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม -พัฒนาการผลิตภาชนะจากไผ่ เช่น แก้วน้ำ ถ้วย จาน ชาม และเครื่องจักสานที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม -พัฒนาการผลิตน้ำดื่มจากต้นไผ่	๔. องค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อนำไปเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต/นำไปเพิ่มมูลค่าหรือต่อยอด

หมายเหตุ: องค์ความรู้ เช่น การพัฒนาพันธุ์ การจัดการปุ๋ย การจัดการน้ำ การลดความสูญเสีย การจัดการของเสียและขยะ การดูแลโรคระบาด การเก็บเกี่ยว การรวบรวม
การฆ่าสัตว์ การขนส่ง logistics การรวมกลุ่มเกษตรกร บรรจุภัณฑ์ ฯลฯ

โครงการพัฒนาเมืองและเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการปลูกไม้

๑. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ ๓

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๒ แผนแม่บทฯ ประเด็นการเกษตร

๑.๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๙

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

๒. หลักการและเหตุผล

การแก้ปัญหาของเกษตรกรรายย่อยที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ห่างไกล หรือพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ทางออกที่มีความเหมาะสม เป็นทางออกที่จะสมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย น่าจะต้องเป็นวิธีการที่ยึดทั้งมิติในเชิงกฎหมาย เศรษฐกิจ และสังคม ผสมผสานกัน เช่น การจัดให้เกษตรกรอยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน โดยเกษตรกรยังคงอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าได้ต่อไป ในขณะที่พื้นที่ป่าที่ได้รับการฟื้นฟูให้มีกลับสภาพป่าดั้งเดิม แม้ในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลจะทุ่มเทงบประมาณจำนวนไม่น้อย เพื่อการส่งเสริมพัฒนาแก้ปัญหาของเกษตรกรและภาคเกษตรกรรมของประเทศ แต่ก็ยังมีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่อยู่ในสภาพที่ยากลำบาก โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งนอกจากจะประสบปัญหาในลักษณะเดียวกันกับเกษตรกรโดยทั่วไป เช่น ผลผลิตไม่มีตลาดรองรับ ผลผลิตมีราคาตกต่ำ ยังประสบปัญหาในด้านอื่นๆ เช่น ความไม่มั่นคงในที่ดินทำกิน เห็นได้จากเกษตรกรที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่า ซึ่งได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานตามนโยบายทวงคืนผืนป่าของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา การเพาะปลูกไม้ซึ่งถือว่าเป็นไม้เศรษฐกิจอีกชนิดที่จะช่วยแก้ปัญหาผลผลิตเกษตรล้นเกินและราคาตกต่ำที่เกษตรกรเผชิญอยู่ เช่น การปลูกยางพารา และพืชไร่ เพราะแนวโน้มความต้องการไม้เศรษฐกิจทั่วโลกเป็นไปในทิศทางเพิ่มสูงขึ้น ไม้จึงเป็นพืชทางเลือกใหม่ที่นอกเหนือจากการเป็นทางเลือกให้เกษตรกรแล้ว ยังช่วยแก้ปัญหาการบุกรุกทำกินในพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้

ทั้งนี้ การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก “ไม้” เป็นพืชปลูกง่าย โตเร็ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เร็วหลังจากการปลูกเพียงประมาณ ๓ ปี นอกจากจะช่วยฟื้นฟูพื้นที่ป่ากลับมาดังเดิมในเวลาอันรวดเร็ว ยังพบว่าปัจจุบัน ไม้เป็นพืชที่มีแนวโน้มความต้องการของตลาดสูงขึ้นเป็นลำดับ จัดเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ที่มีศักยภาพเพราะทุกส่วนของไม้ตั้งแต่ราก เหนือขึ้นไป สามารถนำไปทำประโยชน์ได้สารพัดอย่าง อาทิ การนำเห้งไม้มาแกะสลักเป็นของตกแต่ง นำหน่อมาเป็นอาหาร ใช้กิ่งและใบเป็นไม้กวาด ใช้ลำต้นจัดสาน เป็นภาชนะต่าง ๆ ใช้เป็นวัสดุสำหรับการเลื้อยพันของพืช ใช้ล่อเป็นรั้ว ใช้เป็นวัสดุค้ำยันในการก่อสร้าง ใช้เป็นวัสดุปลูกสร้างที่พักอาศัย รวมถึงการนำไปจำหน่ายในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง อาทิ เครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ วัสดุก่อสร้างต่าง ๆ เช่น ไม้ปูพื้น ไม้ฝาผนัง ถ่านโค้ก การเลี้ยงหอยในทะเล และการป้องกันการกัดเซาะพังทลายของชายฝั่ง

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการปลูกไม้ (การคัดเลือกสายพันธุ์, บำรุงรักษาไม้) การสาธิต/ฝึกปฏิบัติปลูกไม้ ตอนกิ่งพันธุ์ไม้ และทดลองการปลูกไม้ทดแทนการปลูกข้าวโพด สร้างรูปแบบโมเดลการฟื้นฟูป่า สร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจครอบครัว สร้างอาชีพและรายได้สูงและมั่นคงแก่เกษตรกร

๒. เพื่อให้ความรู้เรื่องการแปรรูป ใช้ประโยชน์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการยืดอายุผลิตภัณฑ์จากไม้เป็นอาชีพใหม่ของเกษตรกร และพัฒนาความรู้เรื่องการต่อยอดสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็น ถ่านไม้เพอร์นิเจอร์ บ้านไม้ ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากไม้และการตลาดของไม้ เพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับเกษตรกร

๓. เพื่อบริหารจัดการปลูกทดแทนไม้ธรรมชาติ การฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับมีสภาพป่าดั้งเดิม เป็นต้นแบบในการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยที่อาศัยและทำกินในพื้นที่ห่างไกล หรือพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์

๔. เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น เพื่อลดปัญหาหมอกควันในเขตพื้นที่ การป้องกันดินพัง น้ำกัดเซาะ การลดโลกร้อน

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรที่ปลูกไม้ก่อนแล้วและผู้สนใจปลูกใหม่ ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอในจังหวัดลำปาง

๕. ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย

๑. ผลผลิต (Output):

- เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้พัฒนาทักษะแนวทางการปลูกไม้ การใช้ประโยชน์และพัฒนาความรู้เรื่องการต่อยอดสู่อุตสาหกรรม ในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน ๓๙๐ คน
- เกษตรกรเป้าหมายปลูกไม้เป็นพืชเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง พื้นที่รวม ๓๙๐ ไร่

๒. ผลลัพธ์ (Outcome):

- เกษตรกรเป้าหมายมีการปรับอาชีพโดยการปลูกไม้เชิงเศรษฐกิจ ทำให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐
- พื้นที่พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับมีสภาพป่าดั้งเดิม
- ขยายการปลูกไม้ให้เป็นพืชเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐

๖. พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ ๑๓ อำเภอของจังหวัดลำปาง

๗. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้สนใจอำเภอละ ๓๐ คน รวม ๓๙๐ คน

๘. งบประมาณ (๗.๐๒๕ ล้านบาท)

โครงการ/กิจกรรม	ปี						รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙		
ต้นทาง		๑.๕๑	๐.๔	๐.๔	๐.๔	๐.๔	๓.๑๑	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์ จังหวัดลำปาง
- โครงการ ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการคัดเลือก สายพันธุ์, บำรุงรักษาไม้)		๐.๓	๐.๓	๐.๓	๐.๓	๐.๓	๑.๕	

โครงการ/กิจกรรม	ปี						รวม (ล้านบาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙		
และฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการปลูกไม้ และตอนกิ่งพันธุ์ไม้								
- การประเมิน ความอุดมสมบูรณ์ ของดิน โดยการ วิเคราะห์ดิน		๐.๐๙					๐.๐๙	สถานีพัฒนาที่ดิน ลำปาง
- การพัฒนา คุณภาพปัจจัยการ ผลิต โดยการเพิ่ม ระดับความอุดม สมบูรณ์ของดิน ด้วยปุ๋ยหมักสูตร พระราชทาน		๑.๐๒					๑.๐๒	สถานีพัฒนาที่ดิน ลำปาง
- การจัดทำบัญชี รับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ		๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๕	สำนักงานตรวจ บัญชีสหกรณ์ ลำปาง
กลางทาง - โครงการพัฒนา และใช้ประโยชน์ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมจากไม้ เพื่อต่อยอดสู่ อุตสาหกรรมและ การเพิ่มมูลค่า		๐.๒๒๓	๐.๗๒๓ ๐.๕	๐.๗๒๓ ๐.๕	๐.๗๒๓ ๐.๕	๐.๗๒๓ ๐.๕	๓.๑๑๕ ๒	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์ จังหวัดลำปาง
- โครงการส่งเสริม และพัฒนาการ สร้างมูลค่าเพิ่ม ผลิตภัณฑ์จากไม้		๐.๒๒๓	๐.๒๒๓	๐.๒๒๓	๐.๒๒๓	๐.๒๒๓	๑.๑๑๕	สำนักงานเกษตร จังหวัดลำปาง
ปลายทาง - โครงการส่งเสริม การเชื่อมโยง การตลาดสู่ ภาคอุตสาหกรรม			๐.๒	๐.๒	๐.๒	๐.๒	๐.๘	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์ จังหวัดลำปาง

๙. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑	โครงการถ่ายทอดความรู้ เรื่องการคัดเลือกสายพันธุ์, บำรุงรักษาไม้) และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการปลูกไม้ และตอนกิ่งพันธุ์ไม้ <u>เนื้อหา</u> - ความรู้เรื่องการจัดการที่ดิน และการปลูกพืชในระบบวนเกษตร - ความรู้เรื่องประโยชน์ของไม้ - ความรู้เรื่องการปลูกไม้ (การคัดเลือกสายพันธุ์ไม้, การบำรุงรักษาไม้, การตอนกิ่งขยายพันธุ์ไม้) การสาธิต/ฝึกปฏิบัติปลูกไม้ ตอนกิ่งพันธุ์ไม้ - การฝึกปฏิบัติการปลูกไม้ และตอนกิ่งพันธุ์ไม้ - การสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกไม้ และการเก็บข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกไม้ - การศึกษาดูงานแปลงสาธิตเกษตรกรผู้ปลูกไม้ - การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยการผลิต - การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง - สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง - สำนักจัดการป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)
	- การประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการวิเคราะห์ดิน - การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต โดยการเพิ่มระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินด้วยปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง
	- การประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการวิเคราะห์ดิน - การพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต โดยการเพิ่มระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินด้วยปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน	สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง
๒	โครงการพัฒนาและใช้ประโยชน์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากไม้ เพื่อต่อยอดสู่อุตสาหกรรมและการเพิ่มมูลค่า - การแปรรูปไม้เป็นที่อยู่อาศัย/เฟอร์นิเจอร์ - การแปรรูปไม้เป็นยารักษาโรค - การแปรรูปไม้เพื่อใช้เป็นพลังงาน - การแปรรูปไม้เป็นอาหาร/เวชสำอางค์ - การแปรรูปไม้เป็นเครื่องนุ่งห่ม	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง - สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ ๑
	การส่งเสริมและพัฒนาก่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จากไม้	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๓	โครงการส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดสู่ภาคอุตสาหกรรม - การเชื่อมโยงตลาดเกษตรกรและผู้ประกอบการในจังหวัด - การเชื่อมโยงตลาดเกษตรกรและผู้ประกอบการต่างจังหวัด - การเชื่อมโยงตลาดเกษตรกรและผู้ประกอบการต่างประเทศ	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง - สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ ๑
๔	ค่าใช้จ่ายในการติดตามและประเมินผล	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง - สำนักงานสภา

ที่	โครงการ / กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
		เกษตรกรจังหวัดลำปาง

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑๐.๑ หน่วยงานหลัก

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๑๐.๒ หน่วยงานสนับสนุน

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง, สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง, ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ ๑, สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง, สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง, สำนักจัดการป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)

๑๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ เกิดโมเดลรูปแบบการฟื้นฟูป่า และสร้างอาชีพแก่เกษตรกร รูปแบบ/แนวทางในการจัดการให้เกษตรกรอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

๑๑. ๒ เกษตรกรในพื้นที่สามารถเรียนรู้การปรับเปลี่ยนจากรูปแบบการเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ยางพารา และพืชไร่ เป็นการเพาะปลูกแบบผสมผสาน สามารถพึ่งพากันและกันในการฟื้นฟูป่า และสร้างอาชีพแก่เกษตรกร
